

Στον Σταυραετό του Πενταδάκτυλου

«Στες 19 του Νιόβρη του 1958, εσκοτώθηκν ο Μάτσης». Ετσι ακριβώς έχω χαραγμένη τη φράση στο μυαλό μου με βαριά κυπριακή προφορά. Εγώ γεννήθηκα αργότερα στο Κάτω Δίκωμο, στη σκιά του Πενταδάκτυλου. Παιδάκια τριγυρνούσαμε στα στενά και τους κάμπους του Δικώμου μαζί με τον αδελφό μου και πάντοτε με το φίλο μου τον Πανίκο. Τα καλοκαίρια ανεβαίναμε με τα ποδήλατα στην Τζυλίστρα προς το Δημοτικό Σχολείο. Περνούσαμε τον ξεροπόταμο που κατέβαινε από τα ριζά του Πενταδάκτυλου και κατευθυνόταν προς τη Λευκωσία. Κάπου εκεί περίπου πίνουμε νερό από μια δεξαμενή στα «Βρυσιά». Αν είχε κανένα μποστάνι κόβαμε καρπούζι ή πεπόνι για να το φάμε. Δεν είχε σημασία αν ήταν άγουρο. Εμείς το κόβαμε και το τρώγαμε. Κι ήταν καλό! Συχνότερα πηγαίναμε στα «βουνάρκα τα κολλητά» προς τα τουρκοχώρια. Άλλοτε εξορμούσαμε πέρα στους κόλυμπους, προς το δασούιν. Αν κάποιος όμως μας έψαχνε γνώριζε ότι το απόγευμα θα ήμασταν πάντοτε κάπου στο κέντρο του χωριού, κάτω από την ελιά του Γιαννηστράτη, Θεός συγχωρέση τον. Εκεί κάναμε τις «συσκέψεις» μας αφού είχαμε γεμίσει τον κορμό της ελιάς με συνθήματα. Ούτε και τώρα κατάλαβα ποτέ τι συζητούσαμε κάτω από την ελιά ώρες ατέλειωτες. Η «σύσκεψη» διακοπτότανε μόλις χτυπούσε η καμπάνα του Αϊ Γιώρκη για να συνεχιστεί μετά. Διότι έπρεπε να'μασταν πρώτοι τον εσπερινό.

Κυνηγούσαμε οτιδήποτε κουνιότανε. Σφήκες, κατσικορώνες, σπουργίτια, αλεπούδες, φίδια. Ακόμη και κοριτσόπουλα. Αλλά πολύ ταχτικά πηγαίναμε ν' ανάψουμε τα καντήλια στο ξωκλήσι της Παναγίας των Περβολιών. Κάπου εκεί, μέσα στα περβόλια από λεμονόδενδρα, ήταν το κρησφύγετο του Μάτση. Σ'όλα τα μέρη πηγαίναμε μόνοι μας, αλλά κάναμε φασαρία για άλλους δέκα. Μόνο σε δύο χώρους δεν μιλούσαμε μεταξύ μας, στο ξωκλήσι της Παναγίας και στο κρησφύγετο του Μάτση. Εκεί συνεννοούμασταν με νοήματα χωρίς να μιλούμε. Ούτε άχνα δεν βγάζαμε.

Κυριάκο Μάτση, άλλα ήθελα να σου γράψω. Ήθελα να μπορούσα να σου πωσ συνεχίζουμε απ'εκεί που μας άφησες. Πως η κοινωνία είναι όπως την οραματίστηκες. Πως στην πατρίδα διαφεντεύουν οι δίκαιοι. Πως επικρατούν οι άριστοι. Πως όλοι μας, Έλληνες και Τούρκοι, μοιραζόμαστε τον ίδιο τόπο. Επειδή λοιπόν ήσουν οραματιστής και μαζί προφητικός, νοιώθω ανίκανος να βρω τα λόγια που θέλω πραγματικά να σου πω. Γι'αυτό δανείζομαι τους πιο κάτω στίχους από ένα ποίημα ενός άγνωστου ποιητή. Οπως λέμε «άγνωστου στρατιώτη».

Συμπληγάδες

Εξόριστε ποιητή και προφήτη μου, άκουσε το λογισμό μου:

Σαν βγήκα στον πηγαιμό για την Ιθάκη ονειρεύτηκα μια αξιοπρεπή ναυμαχία με τον Ποσειδώνα μέσα στ'ανοιχτό πέλαγος
Φιλοδοξούσα για μάχες με τους κύκλωτες
έστω μια συνάντηση με τον Πολύφημο να του βγάλω το μάτι.

Εξόριστε ποιητή και προφήτη μου:

Όλ'αυτά δεν φοβήθηκα.

Εγώ λαχτάρησα τα ζεστά σεντόνια

με την Κίρκη να σπαρταρά από πόθο
και τις νύμφες να με λούζουν στην ακροθαλασσιά.
Κι εγώ ριγμένος σε μια σανίδα να λυτρώνουμε παλεύοντας το πέλαγος,
κινώντας για τ' αλλού πριν ροδίσει το πρωινό.
Κατ' ευθείαν στο νησί της Καλυψώ
Κι αργότερα ως πέρα στο περιγιάλι της Ναυσικά.

Εξόριστε ποιητή και προφήτη μου, άκουσε το λογισμό μου:
Σειρήνες ξεμυαλιστρες ποτές δεν συνάντησα
Τίποτα απ' αυτά δεν βρήκα στο δρόμο μου.
Καμιά Πηνελόπη δεν έμπλεκε στον αργαλειό τη μέρα
και να χαλά τη νύχτα για χάρη μου
Ούτε άνθρωπος,
μήτε σκυλί δεν με πρωτοαναγνώρισε σαν πάτησα στο πατρικό μου.
Μ' ακούς Εξόριστε ποιητή και προφήτη μου;
Τίποτες απ' αυτά δεν συνάντησα στο δρόμο μου.
Στο πατρικό μου από τότες που έφυγα δεν ξαναπάτησα
Γιατί εκτίμησαν οι έμποροι την αξία του
κι αποδέχτηκα ο άθλιος για αντιπαροχή την αποζημίωση.

Εξόριστε ποιητή και προφήτη μου άκουσε το λογισμό μου:
Τη ζωή μου τη ξόδεψα σφηνωμένος στις συμπληγάδες
Γι' αλλού δεν το κούνησα ποτές
Κι απόμεινα εγκλωβισμένος
κάπου εκεί ανάμεσα Τροόδους και Πενταδακτύλου
Κυπροσυλλαβίζοντας αυτό το παραμύθι της Ιθάκης
Με τη μόνη και στερνή επιθυμία ενός μελλοθάνατου
Που τώρα εκλιπαρεί απλά την επιείκεια σου.

Κώστας Μαυρίδης

Τηλ. 892485